

Overzicht van Tijdschriften.

In de Deutsche kommunistische beweging bestaat reeds een paar jaren „*Die Internationale*”, een maandschrift van de K. P. D., later de V. K. P. D.; terwijl sinds een half jaar eenige nummers verschenen zijn van het tijdschrift „*Proletarier*”, dat van de K. A. P. D. uitgaat. Het eerste toont, hoezeer vergelijkenderwijs de V. K. P. D. beschikt over een aantal geschoolde literaire krachten, bekwaam om over elk onderwerp van den dag gemakkelijk artikelen te produceeren, in den trant en den geest als dat in de oude groote S. D. vóór den oorlog ook het geval was. In het tweede toont zich in de (meest naamloos verschijnende) artikelen het groote gemis aan zulke krachten in de K. A. P. D., maar daartegenover, al worstelende met de stof, een zoeken en verdiepen van nieuwe inzichten, een bewijs, dat in deze uit de meest vooraanstaande proletariers opgroeiende beweging het vakliteratendom veel minder beteekenis en invloed heeft, dan in de oudere partijen.

De meeste artikelen in de tot nog toe verschenen nummers van de „*Proletarier*” houden zich bezig met de taktische vraagstukken van den dag, de splitsing van de U. S. P., de vereeniging van haar linkervleugel met de K. P. D. tot V. K. P. D., de taktiek van de 3e Internationale, waarbij telkens de belangrijke hoofdpunten van taktiek te voorschijn komen. Zoo bijv. in No. 2 (uit November) in een stuk getiteld: „*De ontbinding van de U. S. P. in Duitschland*”. In de kritiek van de uit pacifisten en angstige kleinburgerlijke elementen bestaande rechterzijde wordt er op gewezen, hoe onmarxistisch de leer is van het passief afwachten, omdat de toestanden nog niet rijp heeten te zijn. Laat men het ongestoord zijn gang gaan, dan kan het zeer goed gebeuren, dat het West Europeesch-Amerikaansche kapitalisme zich nog weer herstelt. Zeggen wij, dat het tijdperk der sociale revolutie onherroepelijk begonnen is, dan is daarmee niet gezegd hoe lang ze zal duren en hoeveel terugslagen en oorlogen nog vooraf moeten gaan, voor het proletariaat meester is. Dat de wereld niet eer tot rust en tot nieuwe welvaart kan komen, voor zij ten einde is, staat vast; maar hoe lang het tijdperk van imperialistische oorlogen, van opstanden en nederlagen, van massamoord op arbeiders, van ellende en gebrek zal duren, dat hangt voor een groot deel van de arbeiders, van hun kracht en bekwaamheid tot strijden af.

In onze verhouding tot de linkervleugel, die zich met de kommunisten verbindt, valt het hoofdgewicht op het agrarische vraagstuk (het is een utopie in Duitschland en West Europa de kleine boeren door belofte van land voor de revolutie te willen winnen), de vakbeweging, de rol van de partij en de diktatuur van de partij. De stormachtige discussies in Halle over de vakbeweging waren een voorteken van de zwaarte van den komenden strijd tegen de vakbureaucratie. Het program van de 3e Internationale — cellenvorming in de groote vakbonden, stichting van een roode vak-internationale en daardoor in alle bonden een strijd over aansluiting bij Moskou of Amsterdam oproepen — is een groote weldoor-

dachte taktiek, als het er om gaat, de vakbeweging in een diepe crisis te brengen. Maar de speculatie, dat men op die wijze de miljoenen vakbondleden in de hand kan krijgen als breede basis voor communistischen opbouw, is punt voor punt valsch. De totaalmechanie van de Duitsche (en Engelsche en Fransche) vakbonden is nu ingericht op contrarevolutionaire kneveling en verdomming der massa's, opgebouwd op de splitsing naar beroepen, samengevat in de leidersgroep der centrale bureaucratie, die niet slechts aan het kapitaal verkocht is, maar ook bij den besten wil met hun machine niets anders zouden kunnen, dan het proletariaat te splitsen, te knevelen en neer te drukken tot een hoop niet tot handelen bekwame individuen. De vakbonden zijn niet meer organisaties van het proletariaat, maar gemaskeerde organisaties van het kapitaal tot beheersching der arbeiders. — Maar de speculatie is ook valsch, omdat deze weg niet tot het doel voert: of de kommunistische cellen houden zich aan de statuten en zijn dan machteloos, of niet, en dan worden ze uitgeworpen. En geschiedt dit, dan ontbreekt elk positief program van opbouw, dus kan men met de afgesplinterde deelen niets wezenlijks doen. Daarom is het zoo te betreuren, dat door deze fout in de taktiek de ontwikkeling tot een werkelijk bruikbare strijdform, de revolutionaire bedrijfsorganisatie, wordt opgehouden.

In de kwestie van de partij scheidt de K. A. P. D. van de Russen niet de overtuiging van de noodzakelijkheid van een gecentraliseerde, gedisciplineerde partij, maar wel de door hen onbeantwoord gelaten vraag, hoe dit met de strengste controle van onder-op en het zuiver proletarisch karakter te verbinden is. Het is begrijpelijk, dat de Bolsjewiki met hun gerechtvaardigd wantrouwen in de leiders, die in West Europa aan revolutie doen, deze van Moskou uit onder straffe discipline willen houden. Maar zij hebben verkeerd gegrepen — en daarmee de Duitsche en de wereldrevolutie ernstig in gevaar gebracht — door te snel Russische ervaringen op Europa over te brengen en massapartijen te willen vormen, zonder kritisch te onderzoeken, wat er in West Europa noodig was. „De proletariers in de „Vereenigde Kommunistische Partij v. Deutschland“ zullen, als ze het niet vroeger leeren, door zware nederlagen en fouten moeten leeren, waar de revolutionaire principes voor Deutschland en West Europa liggen. En misschien zal het 3e Congres van de Communistische Internationale goed maken, wat het 2e bedierf“.

Nu, bijna een half jaar later, schijnt deze profetie helaas al bewaarheid te zijn. Maar of het 3e Internationale Congres een anderen weg zal inslaan, is twijfelachtig.

In een artikel „*Materialisme en Idealisme*“ in hetzelfde nummer treedt een streven voor den dag om tot een filosofische grondslag voor de nieuwe gedachtenwereld te komen, in tegenstelling tot de fatalistisch-inactieve vorm, die het Marxisme in de handen van Kautsky, Hilferding e.d. gekregen heeft. Tegenover deze mechanische opvatting, die de schrijver overigens te veel met het Marxisme zelf identificeert, stelt hij, dat wij de beteekenis van het bewustzijn voor den voortgang van de historische ontwikkeling niet mogen onderschatten. Het kapitalisme heeft in zijn opkomst het bewustzijn der menschen met reusachtige kracht in zijn boeien geslagen, zoodat ook het proletariaat zich in het begin daaraan niet kon onttrekken. Toen was het de kwestie, dat de objectieve voorwaarden voor een nieuw bewustzijn zich eerst moesten vormen; nu, in de revolutionaire periode, moet het zelfbewustzijn van het proletariaat zoo ontwikkeld worden, dat het socialistisch bewustzijn het socialisme schept, dus het bewustzijn het zijn gaat bepalen. De overwinning van de reusachtige moeilijkheden in West Europa eischen de hoogste ontplooiing van de in het proletariaat

voorhanden zedelijke krachten — zoo krijgt de leer van het kommunisme iets van een zedelijk-religieus karakter. Het marxisme als leer van den klassenstrijd is een objectieve leer van historisch-ekonomische ontwikkelingsnoodzakelijkheden: maar als algemeene wereldbeschouwing is het tegelijk de geloofsleer van het proletariaat, het inbegrip van proletarisch denken en willen. Voor de verwezenlijking van het Kommunisme zijn ideologische voorwaarden noodig, vooral in den vorm van groote zedelijke idealen, die de proletarische massa's vervullen. Dit is in de eerste plaats het denkbeeld van een klasselooze maatschappij, het grondbegrip van het proletarisch idealisme. Daarbij komt dan, als middel om het door strijd te verwezenlijken, de proletarische klassesolidariteit, die als wapen in den strijd tegelijk wordt een factor in de proletarische zedeleer, ook voor de opbouw noodig, en die bewust de ondergaande burgerlijke ethiek moet verdringen. En als derde en betekenisvolste uiting van proletarisch idealisme komt daarbij de internationaliteit. Eerst opkomend als verbreding van de gedachte der klassesolidariteit, wordt zij tot bewuste vernietiging van het burgerlijk-kapitalistisch staatsideaal. Wel zal een proletarische staat, in wezen geheel tegengesteld aan den burgerlijken staat, als overgangsvorm ontstaan, maar zijn doel is opheffing van de nationale afgrenzingen tot een kommunistische menscheids-gemeenschap.

L. V.